

# Gedragsdocument

Koningin Wilhelmina School Winterswijk



Het uitgangspunt op de Koningin Wilhelmina School (KWS) is dat wij de leerlingen een prettig schoolklimaat willen bieden, zodat zij zich fijn voelen en met plezier naar school gaan. Wij zijn van mening dat dit de belangrijkste voorwaarde is om te kunnen leren op allerlei verschillende ontwikkelingsgebieden. In dit gedragsdocument is beschreven hoe dit op de KWS is vormgegeven.

## Het gedrag op school

Een groot deel van het gedrag op school vindt plaats tussen leerlingen onderling. Gedrag dat als negatief wordt ervaren door een leerling, kan op verschillende manieren bedoeld zijn. Voor een leerling voelt plagen en pesten in sommige gevallen hetzelfde, maar er is een groot verschil. Het verschil tussen plagen en pesten lichten wij hieronder toe.

### Plagen of pesten?

*Plagen* betekent dat er gedrag wordt vertoond tussen leerlingen onderling die aan elkaar gewaagd zijn. Gedrag dat onder plagen valt, daagt uit tot een reactie in dezelfde (onschuldige) sfeer. Voor beide partijen zal dit niet als bedreigend of vervelend worden ervaren. Door plagen ontwikkelen leerlingen de vaardigheid om met verschillende conflicten om te gaan.

Onder *pesten* wordt verstaan dat er sprake is van bedreigend gedrag dat zich regelmatig herhaald. Hierdoor wordt de veiligheid van de gepeste leerling opzettelijk aangetast. Pesten kan één op één gebeuren, maar het is ook mogelijk dat er één leerling tegen een groepje moet opboksen. Pesten kan ook digitaal gebeuren, zoals via WhatsApp, TikTok of Facebook. Op school zijn mobiele telefoons e.d. voor leerlingen niet toegestaan. Indien kinderen deze in overleg met de leerkracht toch bij zich hebben, worden deze om 8.30 uur door de leerkracht ingenomen en bewaard. Wat er buiten schooltijd gebeurt kan echter wel invloed hebben op het welzijn van leerlingen in de klas.

Indien er sprake is van pestgedrag, zullen alle betrokkenen passende hulp krijgen. Vanzelfsprekend gaat het hierbij om de gepeste leerling en de pestende leerling, maar ook kunnen er klasgenoten bij betrokken zijn.

## Preventieve aanpak

Op de KWS is het uitgangspunt om preventief te handelen. Dit geven wij vorm door leerlingen te leren wat het gewenste gedrag is in en om de school. Voor het aanleren van gewenst gedrag hanteren wij op de KWS drie kapstokregels:

1. Ik gedraag mij op een manier, waardoor iedereen fijn kan werken.
2. Ik ga respectvol met een ander om.
3. Ik ga netjes met materialen om.

De kapstokregels zijn in de school zichtbaar d.m.v. onderstaande poster. Deze poster hangt zichtbaar op diverse plekken in de school.



De poster met kapstokregels hangt ook in ieder lokaal. Iedere leerkracht bepaalt samen met de leerlingen hoe de kapstokregels terug te zien zijn in de betreffende klas. Dat wil zeggen dat de leerkrachten de regels afstemmen op en met de groep. Hierdoor worden de kapstokregels passend gemaakt bij de leerlingen en hun leeftijd.

De kapstokregels gelden voor iedereen en worden passend bij de leeftijd van het kind aangeleerd. In de kleutergroepen gaat dat bijvoorbeeld met een plaatje en liedje, in de hogere groepen gaan kinderen in gesprek over hoe dit er bij hun in de klas uit ziet.

Om de kapstokregels aan te leren, maakt de KWS gebruik van verschillende methodieken, zoals Kanjertraining en Taakspel.

### **Kanjertraining**

Wij volgen op school de methodiek van Kanjertraining. Elke leerkracht heeft hier een opleiding voor gevolgd. Om up-to-date te blijven volgen wij ook herhalingstrainingen. Kanjertraining is gericht op de sociaal-emotionele ontwikkeling van iedere leerling. Kanjertraining maakt gebruik van petten in verschillende kleuren (wit, geel, rood en zwart) om het gedrag van de leerling te benoemen.

Belangrijk bij Kanjertraining is, dat er wordt gesproken over het gedrag dat de leerling laat zien en niet over de leerling als persoon.

*Voorbeeld:* Jouw gedrag vind ik storend (en dus niet: jij bent storend).

### **Taakspel**

Om de leerlingen het juiste werkgedrag aan te leren, wordt er in de middenbouw (groep 3, 4 en 5) gewerkt met Taakspel. Bij Taakspel wordt de leerlingen geleerd om gericht aan het werk te gaan en zich hierbij te houden aan diverse afspraken. Deze afspraken moeten ervoor zorgen dat ieder kind goed aan het werk kan. Taakspel richt zich op het benoemen en

belonen van het gewenste gedrag. Tijdens het spelen van Taakspel gaat het niet om de taakgerichtheid van een individueel kind, maar om de taakgerichtheid van meerdere leerlingen in een groepje. Deze groepen worden zorgvuldig samengesteld n.a.v. verschillende observatiemomenten. De leerlingen helpen elkaar om zich aan de afgesproken regels te houden. In de bovenbouw wordt er ook gewerkt met de principes van Taakspel, maar dan op een manier die aansluit op de ontwikkelingsleeftijd van de leerlingen. De leerkracht van uw kind kan u meer vertellen over de invulling van Taakspel in de groep.

### **En nog meer...**

Behalve het gebruik van Taakspel en Kanjertraining zijn er meer mogelijkheden om het aanleren van het gewenste gedrag te stimuleren. Deze vallen niet onder de genoemde methodieken, maar worden wel aangeboden. Hieronder worden enkele mogelijkheden toegelicht.

### Trefwoord:

Op school gebruiken wij Trefwoord. Trefwoord is een methode voor levensbeschouwing op het basisonderwijs. Behalve de Bijbelse verhalen komen in Trefwoord ook regelmatig spiegelverhalen voor. Dit zijn eigentijdse verhalen, waarbij normen en waarden centraal staan.

### Mediawijsheid

Voorbeeldvragen die aan de orde komen in deze lessen:

- Hoe ga je met elkaar om via de digitale weg?
- Wat zijn de effecten en consequenties van digitaal contact?

Deze lessen vinden meerdere keren per schooljaar plaats in groep 5 t/m 8. Er worden algemene lessen aangeboden om mediawijs te worden, maar ook worden er lessen aangeboden die passen bij de groep en de actuele situatie. Daarnaast is er ook extern aanbod waar wij gebruik van kunnen maken.

### VeiligWijs

Op school maken wij gebruik van VeiligWijs. Het doel van VeiligWijs is het stimuleren van een prettige sociale en fysieke omgang van kinderen onderling. Tijdens de lessen komt ook, passend bij de leeftijd, een stukje relationele en seksuele vorming aan bod. Deze lessen worden tijdens een periode van 4 á 5 weken aangeboden in groep 1 t/m 8. Ouders worden vooraf geïnformeerd over de periode en over het onderwerp van deze lessen.

### Pauzes

Op de KWS streven wij ernaar om de kinderen in vrije situaties zoveel mogelijk veiligheid en nabijheid van de leerkracht te bieden. Zo gaat bijvoorbeeld tijdens de pauzemomenten de eigen leerkracht van de groep altijd mee naar buiten. Als de vakleerkracht gym de les geeft, is de eigen leerkracht hier ook bij.

Ook hebben wij ervoor gekozen om het buitenspelen meer gestructureerd aan te bieden. Er

worden verschillende spellen aangeboden in speelvakken, passend bij de leeftijd van de leerlingen.

### Kanvas

Tweemaal per jaar wordt er door de leerkrachten het sociaal-emotioneel volgmodel van Kanvas ingevuld. In de bovenbouw worden er ook vragenlijsten door de leerlingen zelf ingevuld. Door de uitkomsten naast elkaar te leggen, kunnen de leerkrachten vergelijken of hetgeen zij waarnemen, hetzelfde wordt ervaren door de leerlingen. Opvallend of ongewenst gedrag kan op deze manier snel worden gesignaleerd en aangepakt.

### Gedragsspecialist

Op de KWS is Stefanie Jansen de gedragsspecialist en zij heeft hiervoor een Masteropleiding gevolgd. Een gedragsspecialist spart samen met de leerkracht(en) van een groep over de pedagogische aanpak. De concrete invulling van de kapstokregels, Taakspel en Kanjertraining worden besproken n.a.v. observaties binnen de groepen en het delen van ervaringen. De gedragsspecialist kan ook op aanvraag worden ingezet in groepen met concrete gedragsvragen.

### **Vertrouwenspersonen binnen de school**

Voor kinderen en ouders is het eerste aanspreekpunt altijd de eigen leerkracht van het kind. Het kan voorkomen dat er zich situaties voordoen waarbij het contact met de eigen leerkracht niet toereikend of passend voelt. Als ouder kunt u dan de intern begeleider of directeur benaderen voor een persoonlijk gesprek. De laatste schakel is het benaderen van een vertrouwenspersoon binnen de school. Op de KWS zijn dit Stefanie Jansen en Mark Prinsen.

Het is mogelijk dat het voor uw kind prettiger is om zijn of haar verhaal te kunnen doen bij een andere leerkracht. Zij hoeven niet naar de intern begeleider of directeur, maar kunnen op de KWS in dergelijke gevallen direct naar juf Stefanie (groep 5/6) of meester Mark (groep 8) gaan.

## Reactieve aanpak

Zoals is beschreven, willen wij op de KWS zoveel mogelijk preventief handelen.

Helaas zijn er ook situaties waar achteraf gehandeld moet worden. Om hier zo zorgvuldig mogelijk mee om te gaan, zullen wij onderstaande stappen doorlopen:

<b>Stap 1:</b>	De leerkracht bespreekt gedragsincidenten met de betrokken leerling(en). Dit gesprek kan indien mogelijk diverse malen herhaald worden. Indien er sprake is van pestgedrag zullen de ouders van de gepeste leerling én de ouders van de pestende leerling op de hoogte worden gebracht.
<b>Stap 2:</b>	<p>Wanneer de gedragsincidenten herhaaldelijk voorkomen, zal er een gesprek plaatsvinden met de ouders. De leerkracht bespreekt met de intern begeleider of er iemand bij het gesprek aanwezig moet zijn, zoals bijvoorbeeld een collega, intern begeleider of gedragsspecialist.</p> <p>Gedragsincidenten die herhaaldelijk voorkomen worden genoteerd in het dossier.</p> <p>Tijdens dit gesprek zullen er afspraken worden gemaakt, die ook worden vastgelegd. De sancties die opgelegd worden bij overtreding van de afspraken, moeten ook worden genoteerd en vastgelegd in het dossier. Gedacht kan worden aan bijvoorbeeld uitsluiting van deelname aan activiteiten waarbij er een beroep moet worden gedaan op de sociale competenties van de leerling.</p>
<b>Stap 3:</b>	Wanneer de gedragsincidenten zich blijven voordoen, wordt dit ongewenste gedrag gemeld bij de directeur, gedragsspecialist en de intern begeleider van de school. De leerkracht deelt het opgebouwde archief van gedragsincidenten met de directeur, de gedragsspecialist en de intern begeleider.
<b>Stap 4:</b>	<p>De directeur nodigt de ouders uit op school voor een gesprek. Bij dit gesprek zullen de intern begeleider, leerkracht en gedragsspecialist ook worden uitgenodigd.</p> <p>De directeur zal het opgebouwde archief bijhouden en verder aanvullen indien de gedragsincidenten zich wederom voordoen.</p>
<b>Stap 5:</b>	Indien het ongewenste gedrag niet wordt verbeterd, kan de KWS kiezen voor een verwijzing naar een maatschappelijk zorgsysteem. Denk hierbij aan de OPD (orthopedagogische dienst) of het ZAT (zorgadviesteam). Samen kan er worden gezocht naar een passende oplossing of eventueel een passende onderwijsplek voor de betrokken leerling. Alles wordt zorgvuldig genoteerd in het dossier.
<b>Stap 6:</b>	Indien het ongewenste gedrag niet (aanzienlijk) is verbeterd of ouders/verzorgers verlenen onvoldoende medewerking, dan kan de directeur overgaan tot bijzondere maatregelen. Denk hierbij aan het isoleren van de leerling of een (tijdelijke) uitsluiting van het bezoeken van de lessen op school. De KWS volgt hierin het verwijderingsbeleid van Accent.

